

**TÜRK DÖVLƏTLƏRİ TƏŞKİLATININ BAŞ KATİBİ BAĞDAD
AMREYEVİN TÜRK DÖVLƏT BAŞÇILARI ŞURASININ SƏKKİZİNCİ
GÖRÜŞÜNDƏ ÇIXIŞI**

- Dövlət Başçıları Şurasının (DBŞ) iclası -

İstanbul, 12 noyabr 2021

Hörmətli Dövlət başçıları və Baş nazir,

Hörmətli nazirlər, hörmətli nümayəndə heyətinin üzvləri!

Hörmətli liderlər, bizim Türk Təşkilatımıza və Türk dünyasının birliyinə göstərdiyiniz güclü dəstəyə görə hər birinizə ayrı-ayrılıqda təşəkkürümü bildirirəm.

Bizim türk ailəmiz böyüyür və güclənir. 3 il əvvəl 4 dövlət idiksə, bu gün artıq 7 dövlət olaraq birlikdəyik. Bu o deməkdir ki, dünyadakı bütün müstəqil və suveren Türk dövlətləri bir Təşkilatın çətiri altında bir araya gəlmişdir.

Bu gün 7 Türk lideri 7 Türk dövlətinin 7 bayrağını birlikdə göylərə qaldırdılar. Bu mərasim həm dünyaya, həm də bütün Türk xalqlarına böyük və güclü birlik mesajı verdi. Tarixdə ilk dəfə olaraq Türk Dünyası vahid bir varlıq, vahid bir gerçəklik, vahid bir Türk dünyası kimi görünür.

Türkiyənin Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan bu tarixi binanın Türk Dövlətləri Təşkilatına verilməsinə və bu günkü Zirvə Görüşünün belə yüksək təşkilati səviyyədə keçirilməsinə görə təşəkkür etmək istədim.

Eyni zamanda, Türk dünyasının ümumi evinin açılış mərasimi Azərbaycan, Kazaxstan, Qırğızıstan, Özbəkistan və Türkmənistanın müstəqilliklərinin 30-cu ildönümünə təsadüf edir. Bu münasibətlə mən bu Türk respublikalarının müstəqilliklərinin 30-cu ildönümünü təbrik edir, bütün Üzv və Müşahidəçi ölkələrimizə və xalqlarımıza parlaq gələcək arzulayıram.

Həmçinin Azərbaycanın böyük qələbəsinin və torpaqlarının işğaldan azad edilməsinin birinci ildönümü münasibətilə təbrik edirəm. Bu qələbə Türk Dünyasında böyük ruh yüksəkliyi yaradaraq qürur mənbəyinə çevrilmişdir.

Hörmətli dövlət və hökumət başçıları,

Bugünkü Zirvə Görüşümüzdə çox mühüm qərarlar qəbul edəcəksiniz.

1) Təşkilatımızın adını “Türk Dövlətləri Təşkilatı” olaraq dəyişdiririk. Bu tarixi qərar Təşkilatımızın həm türk dünyasında, həm də beynəlxalq aləmdə rolunu əhəmiyyətli dərəcədə gücləndirmək, ölkələrimiz arasında gələcək əməkdaşlıq kompleksinə təkan vermək məqsədi daşıyır.

2) Siz bu gün Türk dünyası çərçivəsində gələcək onilliklər üçün əməkdaşlığın əsas konturlarını müəyyən edən “Türk Dünyası Baxışı - 2040” strateji sənədini qəbul edəcəksiniz.

3) Türkmənistanın Təşkilatımıza daxil olması ilə bağlı qərar Türk dünyasını əhəmiyyətli dərəcədə gücləndirmək və qardaş Türk dövlətləri arasında əməkdaşlıq gündəliyini əhəmiyyətli dərəcədə genişləndirmək məqsədi daşıyır.

4) Digər mühüm qərar Türk Dövlətləri Təşkilatının fəaliyyətinin əsasını təşkil edən iqtisadi əməkdaşlığın inkişafında mühüm maliyyə aləti kimi xidmət edəcək “Türk İnvestisiya Fondu”nun yaradılmasıdır.

5) Təşkilatımızın əldə etdiyi nailiyyətlərin və artan beynəlxalq nüfuzunun konkret təzahürü kimi 10-dan çox ölkə Təşkilatımıza Müşahidəçi Üzv və ya Tərəfdaş olmaq üçün müraciət etmişdir.

Müşahidəçi və ya Tərəfdaş statusu ilə bağlı bu gün qəbul olunacaq Əsasnamələr bizim digər ölkə və təşkilatlarla münasibətlərimizi müəyyən edəcək.

Hörmətli Liderlər!

Son iki ay ərzində Zirvə görüşümüzə hazırlıq çərçivəsində biz nazirlərin 14 iclasını və 50-dən çox işçi qrupların iclasını keçirmişik. Bu görüşlərdə biz Zirvə görüşünün gündəliyində duran bütün məsələləri ətraflı müzakirə etdik, razılaşdırdıq və hazırladıq.

1. Xarici işlər nazirlərimiz bu müddət ərzində İstanbulda iki dəfə görüşdülər. Bu görüşlərdə Zirvə görüşünün gündəliyinin bütün siyasi və diplomatik aspektləri razılaşdırıldı.

2. İqtisadiyyat nazirlərinin Bakıda keçirilən görüşündə biz ticarətin asanlaşdırılması mexanizmi və Xidmət və İnvestisiya sahəsində sərbəst ticarət sazişinin imzalanması ilə bağlı ümumi razılığa gəldik, həmçinin elektron ticarətin asanlaşdırılması üçün anlaşma memorandumu imzaladıq.

3. Turizm nazirlərinin Kokandda keçirilən iclasında biz bu sənayenin inkişafını müzakirə etdik və Özbəkistanın bu qədim şəhərini “Türk dünyasının ilk turizm paytaxtı” elan etdik. Türk dünyasının müqəddəs yerlərini ziyarət etməyi özündə ehtiva edən “Təbərrük Ziyarət” layihəsinin həyata keçirilməsini də razılaşdırdıq.

4. İstanbulda keçirilən Təhsil nazirlərinin toplantısında biz orta və ali təhsil sahəsində yeni proqram və layihələrimizi müəyyən etdik.

5. İnformasiya və media nazirlərinin Bakıda, daha sonra İstanbulda keçirilən görüşlərində biz türk informasiya məkanının yaradılması üzərində çalışdıq, həmçinin dezinformasiya ilə mübarizə məsələlərini müzakirə etdik.

6. Biz Daşkənddə gənclər və idman nazirlərinin toplantısını və çox mühüm Gənc Sahibkarlar Forumunu keçirdik.

7. Nəqliyyat nazirlərinin Budapeştdə keçirilən görüşündə biz e-TIR layihələrinin həyata keçirilməsi və nəqliyyat və tranzit prosedurlarının azaldılmasına yönəlmiş nəqliyyat sənədlərinin rəqəmsallaşdırılması ilə bağlı razılığa gəldik.

8. Baş Prokurorların Bakıda və ölkələrimizin Ədliyyə Akademiyaları rəhbərlərinin Ankarada keçirilən görüşündə məhkəmə-hüquq institutlarımızın birgə işi üçün yeni platforma yaratdıq.

9. Mədəniyyət nazirlərinin Xivədə keçirilən iclasında biz Zirvə Görüşü gündəliyinin bütün mədəni aspektlərini hazırladıq. Türkiyənin Bursa şəhərini də “2022-ci il Türk Dünyasının Mədəniyyət Paytaxtı” elan etdik.

10-11. Energetika və Kənd Təsərrüfatı nazirlərinin onlayn görüşləri vasitəsilə biz yeni əməkdaşlıq sahələrinə başlamışıq.

12. Türk Dünyası universitetlərinin 40 rektorunun iştirakı ilə Türkistanda Türk Universitetləri Birliyinin beşinci Baş Assambleyasını keçirdik. “Orxun” mübadilə proqramını gücləndirmək, universitetlərarası əlaqələri inkişaf etdirmək, İttifaqın yeni üzvlərini qəbul etmək qərarına gəldik.

Hörmətli Prezidentlər və Baş Nazir!

Qarşıdakı dövrdə əməkdaşlığımızı sistemli və planlı şəkildə quracağıq. Bu məqsədlə üzv ölkələrlə birlikdə “Türk Baxışı - 2040”ın həyata keçirilməsi üçün konkret addımları özündə ehtiva edən və yol xəritəsi rolunu oynayan “2026-cı ilə qədər Strategiya” sənədini hazırlamışıq.

Bu gün qəbul etdiyiniz tarixi qərarlar bizim yaxın və uzunmüddətli perspektivdə işimizin əsasını təşkil edir və gələcək nəsillər üçün aydın istiqamətləri müəyyən edir.

Hörmətli Prezidentlər, hər birinizə cansağlığı və böyük uğurlar arzulayıram.

Diqqətinizə görə təşəkkür edirəm.

Diqqətiniz üçün təşəkkürlər!